

Краљ Петар I у Пожаревцу
поклон Караџића из Пожаревца

У заробљеништву
поклон Момчила Милића

Трговине у Пожаревцу некада
поклон Драгора Новаковића
из Пожаревца

Пожаревачке гимназијалке
поклон Ирене Матијевић
из Пожаревца

Вредне женске руке
поклон Славице Богдановић Буџић
из Пожаревца

Детињство
поклон Уроша Урошевића
из Пожаревца

АРХИВСКА ГРАЂА У ПРИВАТНОМ ВЛАСНИШТВУ

Архивска грађа као културно добро настаје радом правних лица различите делатности. Међутим, не мањи значај припада и делу архивске баштине која је произашла, или се још увек налази, у породичним и приватним архивима, као резултат богатог и пажње вредног живота и рада угледних личности и породица у појединим периодима завичајне или националне историје.

Породичне или личне, приватне колекције архивалије представљају изузетно историјско сведочанство из свакодневног живота, изван службених и пословних кретања. Често употпуњују архивске фондове административне провенијенције, основ су за научна истраживања и сагледавање социјалне, културне, породичне сфере свакодневног живота. Као такве, од трајног су значаја за културу, уметност, науку, просвету и друге друштвене и културне потребе без обзира на облик и носач записа на коме су, место и време где су настали или се сада налазе.

УЛОГА АРХИВА

Архив истражује и проналази архивску грађу у приватном власништву, води именски регистар лица код којих се она налази или се претпоставља да се налази, евидентира архивалије приватних колекција и пружа стручну помоћ на чувању и одржавању архивске грађе као културног добра код приватних власника.

Такође, архив прикупља, сређује, трајно чува, одржава, штити и омогућава коришћење архивске грађе у приватном власништву. Валоризација приватних архивских колекција подразумева стручну оцену архивске грађе која се налази код приватних власника и има статус културног дора. Објављивањем архивских докумената приватних колекција се ова архивска грађа ставља на увид јавности.

УЗАЈАМНО ПОВЕРЕЊЕ

Архивалије у приватном поседу се код појединих колекционара веома добро чувају, али у једном броју случајева у неадекватном смештају, небригом, бивају изложене постепеном оштећењу, пропадању или трајном уништењу. Стога је задатак архивских установа да настоје у што већој количини преузимати архивска документа и по основу откупа и поклона, односно депозита.

Веома је важно да приватни сопственици, ствараоци и имаоци архивалија спознају значај архива као установе заштите, да се превазиђу стереотипи о архивима као неподобним, неквалификованим и можда непотребним државним установама, када је заштита приватних архивалија у питању. Резултат узајамног поверења јесте да је пожаревачком Архиву до данас више од 100 лица даривало појединачна или скупна архивска документа из својих приватних колекција.

Нижа музичка школа у Пожаревцу
поклон Милице и Миодрага Перића
из Пожаревца

Миливоје Живановић у Пожаревцу
поклон Драгане Ивошевић
из Пожаревца

ДАРИВАЊЕ

Разнолика и често скривена, а од велике вредности, архивска документа примају се у архив као откупљена, поклоњена, завештана или депонована сведочанства историје. У Историјском архиву Пожаревац, поклон као начин прибирања архивалија заживео је 1954. године када је образована Збирка откупа и поклона, коју су чинила појединачна документа и предмети пристигли у архив по том основу. Некадашња Збирка откупа и поклона је 2004. године преименована у збирку *Varia, 1791 -*, коју чине разновидна и међусобно органски неповезана архивска документа, примљена у Архив као појединачни откупи и поклони, а својом садржином се могу сврстати у категорију веома значајне архивске грађе. Поред *Varia*, у Архиву постоји један број архивских фондова који су такође, као целине, примљени у архив по основу поклона или откупа, као и значајне збирке дигиталне архивске грађе, по жељи и одобрењу њихових сопственика.

САБИРАЊЕ АРХИВАЛИЈА У ПРИВАТНОМ ВЛАСНИШТУ

-РЕКЛАМНО-ПРОПАГАНДНИ ФЛАЈЕР-

Издавач:

Историјски архив Пожаревац

За издавача:

Др Јасмина Николић, директорка

Идејни аутор пројекта:

Др Јасмина Живковић

Сарадник на пројекту:

Мирјана Степановић

Аутор флајера:

Др Јасмина Живковић

Припрема и штампа:

NEWPRESS Смедерево

Тираж: 250

Контакт:

Историјски архив Пожаревац
Др Воје Дулића бр.10,
12000 Пожаревац
www.arhivpozarevac.org.rs
info@arhivpozarevac.org.rs
012.523.082

Реализацију пројекта омогућио је
Град Пожаревац

ОБНАВЉАМО И НАСТАВЉАМО

Пројекат Сабирање архивалија у приватном власништву, део је обновљене Недеље архива, која је као едукативна, промотивна и стручна активност била заступљена у архивској мрежи Србије давних година средином 20. века.

Са циљем да сачувамо архивску грађу код појединаца и породица од нестанка, уништења или трајног оштећења, да предугачимо и зауставимо препродају архивалија на тржишту и унапредимо свест појединца и грађанства о значају архива као установе које трајно чувају архивску грађу и брину о њој на законит и стручан начин, пројекат смо обновили и наставили.

Овогодишње Друго саборовање чувара и сопственика архивалија у приватном власништву представља корак заједништва са циљем да сачувамо писане или на други начин забележене историјске записе који представљају научно, културно, образовно, друштвено, национално, државно богатство којим се чува идентитет и интегритет нас самих али и као народа у целини. Управо стога је пројекат Сабирање архивске грађе у приватном власништву по својој значају и садржини одржив и у наредном периоду.

*Прикупљајмо и чувајмо архивска документа,
јер „само катастар, матрикуле и архив“
чине идентитет државе и народа.*

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ ПОЖАРЕВАЦ

САБИРАЊЕ АРХИВАЛИЈА У ПРИВАТНОМ ВЛАСНИШТВУ

Пројекат Историјског архива Пожаревац
у оквиру „НЕДЕЉЕ АРХИВА“

- РЕКЛАМНО-ПРОПАГАНДНИ ФЛАЈЕР -

12. децембар 2025. године, Пожаревац